

«*Why are you arguing and not answering?*» – *peague* обурений обвинувач.

Жінка в аналогічній ситуації не наслідиться відверто порушити принцип кооперації та замість інтродукції нової теми використовує тактику відхилення від теми, що їй доводять матеріали допиту М. Левінські:

– *What you're describing, is it all based President said in this phone call?*

– *I don't understand. I don't think I'm following you 100 percent. I'm sorry.*

Підсумовуючи результати виконаного гендерного аналізу свідчень М. Левінські та О. Пісторіуса, слід наголосити, що в мовленні стажерки Білого Дому наявні лише «жіночі» гендерні маркери, тоді як у свідченнях О. Пісторіуса спостерігаються такі суто «жіночі» маркери як суперввічливі форми, емпатичні елементи, прямі цитати. Усе це в сукупності наводить на думку, що свідчення О. Пісторіуса є неправдивими, тоді як у свідченнях М. Левінські домінують «жіночі» маркери, що не викликає сумнівів у правдивості її слів, принаймні спираючись на результати гендерного аналізу, у свою чергу посилюючи важливість опанування методикою виконання гендерного аналізу тексту студентами юридичних спеціальностей.

Література:

1. Bauermeister M. «Battle of Words: Language, Gender and Power in the Courtroom», 2008. Honors Junior / Senior Projects. Paper 55, [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://hdl.handle.net/2047/d1003076>
2. Coats J. Women, Men and Language / J. Coats. – London: Longman, 1986.
3. Lakoff R. Language in Women's Place / R. Lakoff. – N. Y. : Harper and Row, 1975.
4. McClish M. Oscar Pistorius's Testimony. Statement Analysis, 2014 / M. McClish. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.statementanalysis.com/oscar-pistorius/>.
5. O'Bagh W., Atkins B. «Women's Language» or «Powerless Language»//Women and Language in Literature and Society. – N.Y. : Praeger, 1980. – P.93-100.
6. Кісь О. Гендерні студії в Україні: стан, проблеми, перспективи / О. Кісь. – Львів : Генеза, 2000.
7. Максимов С. С. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) / С. С. Максимов. – Київ: Ленвіт, 2006.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

8. <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/politics/special/clinton/stories/mltestimony.htm>
9. <http://www.bbc.com/news/world-africa-26417240>

УДК 811.111:37:336.76

О. О. Бережна,

Запорізький національний технічний університет, м. Запоріжжя

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ БІРЖОВОЇ ЛЕКСИКИ

Стаття присвячена проблемі специфіки перекладу англійської біржової термінології та труднощам, які з цим пов'язані. В статті охарактеризовано основні прийоми та способи перекладу англійської біржової термінології, особливу увагу приділено лексичним та граматичним трансформаціям, які використовуються для досягнення максимальної точності та адекватності перекладу. В якості фактичного матеріалу використовуються статті з біржової тематики з сучасних англомовних видань.

Ключові слова: біржові терміни, способи перекладу, лексичний еквівалент, метод опису, калькування, транскрибування, лексичні трансформації, граматичні трансформації, конкретизація, генералізація, антонімічний переклад.

THE PECULIARITIES OF ENGLISH STOCK MARKET LEXIS TRANSLATION

The article deals with the specific problems of English stock market terminology translation and complexities (difficulties) related to this. The major approaches and techniques of stock market terminology translation are characterized. The key problem with stock market terminology is that it includes mostly compound terms or terminological word-combinations. Their translation is considered to be one of the primary difficulties and consists of two phases – analytical and synthetic, of which the analytical one is considered to play the major role in the process of translation. Special attention is given to lexical and grammatical transformations used to achieve as full accuracy and adequacy of translation as possible. The articles from current English press on the stock market as a subject matter are provided as evidence.

Key words: stock market terminology, approaches and techniques of translation, lexical equivalent, descriptive method, calking, transcribing, lexical transformations, grammatical transformation, concretization, generalization, antonymous translation.

ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ТЕРМИНОВ АНГЛИЙСКОЙ БИРЖЕВОЙ ЛЕКСИКИ

Статья посвящена проблеме специфики перевода английской биржевой терминологии и связанным с этим трудностям. В статье дана характеристика основных приёмов и способов перевода английской биржевой терминологии, особое внимание уделено лексическим и грамматическим трансформациям, которые используются для достижения максимальной точности и адекватности перевода. В качестве фактического материала использовались статьи по биржевой тематике из современных англоязычных изданий.

Ключевые слова: биржевые термины, способы перевода, лексический эквивалент, описательный метод, калькирование, транскрибирование, лексические трансформации, грамматические трансформации, генерализация, антонимический перевод.

Питання про специфіку термінів та способи їх перекладу завжди займало особливе місце в порівняльному мовознавстві. Його розглядали в своїх працях з теорії перекладу В. М. Комісаров, Я. Й. Рецкер, І. В. Арнольд та інші мовознавці; воно є об'єктом все більш пильної уваги сучасних вчених. Якщо завдання перекладу – забезпечення еквівалентності як «спільності змісту текстів оригіналу і перекладу», то при перекладі спеціальних, зокрема біржових, термінів їм слід приділяти особливу увагу: саме вони визначають інформаційний зміст спеціального тексту, будучи своєрідними ключами, які організують, структурують та кодуєть спеціальну інформацію. Отже, саме стосовно термінів найбільш гостро постає питання про можливість досягнення еквівалентності при існуванні відмінності кодівих одиниць, що представляє, на думку Романа Якобсона, «кардинальну проблему мови і центральну проблему лінгвістики» [8, с. 20].

Терміни біржової тематики також викликають не аби який інтерес у сучасному світі, а їх переклад має деякі специфічні особливості. У процесі перекладу терміну визначають 2 етапи: 1) з'ясування значення терміну у контексті та 2) переклад значення рідною мовою [1, с. 75].

Основним прийомом перекладу термінів є переклад за допомогою лексичного еквіваленту. Еквівалент – постійна лексична відповідність, яка точно співпадає із значенням слова. Терміни, які мають еквіваленти в рідній мові, відіграють важливу роль при перекладі. Вони служать опорними пунктами у тексті, від них залежить розкриття значення інших слів, вони дають можливість з'ясувати характер тексту. Тому слід вміти знаходити відповідний еквівалент у рідній мові і розширювати знання термінів-еквівалентів [2, с. 63].

Але оскільки терміни біржової тематики – це переважно складні терміни або терміни-словосполучення, то вони й являють собою основну проблему перекладу.

Складні терміни являють собою сталі словосполучення, за якими закріплене певне термінологічне значення. Наприклад: **annual report** – річний звіт; **ascending tops** – вершини, що підвищуються (в технічному аналізі: графік руху цін, де кожна наступна верхня відмітка ціни вища за попередню) [9]. Переклад складних термінів складається з двох основних процедур – аналітичної та синтетичної. Велику роль при перекладі словосполучень відіграє саме аналітичний етап – переклад окремих його компонентів. А для цього необхідно правильно визначити компоненти складного терміна, оскільки ними можуть бути не тільки слова, а й словосполучення, що входять до складу складного терміну [3, с. 156]. Важливо також встановити, в яких семантичних відносинах перебувають компоненти між собою та з головним компонентом терміна-словосполучення. Характер цих відносин і визначає порядок та сам зміст перекладу складного терміну. Синтетичний етап перекладу передбачає побудову компонентів в залежності від зазначених семантичних відносин і отримання остаточного варіанту перекладу складного терміну.

Метод опису – передача слова за допомогою поширеного пояснення значення англійського слова. Цей прийом вживається як у випадку відсутності відповідного значення слова в рідній мові, так і при поясненні слова у словнику. Наприклад: **capital appreciation fund** – фонд прирощення капіталу, або інвестиційний фонд, який прагне забезпечити максимальний приріст капіталу; **cash market** – готівковий ринок, або ринок готівкового товару [9]. Наприклад: There has been a recent trend for stock exchanges to **demutualize**, where the members sell their shares in an initial public offering. – Нещодавно на фондових біржах була відмічена нова тенденція – переходити з форми взаємної компанії в будь-яку іншу організаційно-правову форму, напр., в акціонерну компанію, коли її члени продають свої акції в ході первинного розміщення акцій [12]. За допомогою описового перекладу перекладаються в основному багатокomпонентні термінологічні словосполучення.

Метод калькування – переклад англійського слова і словосполучення за його частинами з наступним складанням цих частин. Такий переклад відтворює англійське слово дослівно, наприклад: **central bank** – **центральний банк**; **commercial paper** – комерційний папір, **pooled investment products** – колективні інвестиційні продукти, **regular coupon payments** – регулярні купонні виплати, **free market system** – система вільного підприємництва, **secondary market** – вторинний ринок, **banking system** – банківська система [9]. Калькування є виправданим при перекладі словосполучень тоді, коли складові елементи цих словосполучень вже посіли певне місце у термінологічній системі мови перекладу і є доступними для розуміння спеціалістів. Калькування як прийом перекладу частіше застосовується в перекладі складних слів. Досить часто калькування застосовується в перекладі до тих складних лексичних одиниць, що утворені за допомогою поширених загальнонародних слів: **International Monetary Fund** – Міжнародний Валютний Фонд [9]. На відміну від транскрипції, калькування не завжди буває простою механічною операцією перенесення початкової форми в мову перекладу; найчастіше доводиться вдаватися до деяких трансформацій. По-перше це стосується зміни відмінкових форм, кількості слів у словосполученні, афіксів, порядку слів, морфологічного чи синтаксичного статусу слів, тощо. Наприклад: Securities traded on a stock exchange include stock issued by listed companies, derivatives, **pooled investment products** and bonds. – Цінні папери, які продають та купують на фондовій біржі, включають в себе акції, випущені компаніями, які зареєстровані на біржі, вторинні цінні папери, колективні інвестиційні продукти та облигації [12].

Контекстуальна заміна – це така лексична перекладацька трансформація, внаслідок якої перекладним відповідником стає слово або словосполучення, що не є словниковим відповідником і що підібрано із врахуванням контекстуального значення слова, яке перекладається, його контексту вживання та мовленнєвих норм і традицій мови перекладу наприклад: When people **draw** their savings and invest in shares (through an IPO or the issuance of new company shares of an already listed company), it usually leads to rational allocation of resources because funds, which could have been consumed, or kept in idle deposits with banks, are mobilized and redirected to help companies' management boards finance their organizations. – Коли люди знімають свої заощадження і вкладають їх в акції (або через первинне публічне розміщення акцій, або через випуск нових акцій компанією, вже зареєстрованої на біржі), це, як правило, призводить до раціонального розподілу ресурсів, оскільки кошти, які можливо були б витрачені, або зберігалися б на банківських депозитах, що не використовуються, мобілізуються (їх пускають в обіг) та перенаправляються, щоб допомогти правлінню компаній фінансувати свої організації [11].

Також у текстах біржової тематики при перекладі термінів часто використовується такий прийом перекладу як транскрибування. Метод транскрибування – передача літерами рідної мови звучання англійського слова, наприклад: **divergence** – **дивергенція**; **diversification** – **диверсифікація**.

Значні труднощі викликають терміни, до складу яких входять групи слів, так звані багатокomпонентні терміни. Існує ряд термінів-словосполучень, які не допускають дослівного перекладу, хоч мають еквіваленти в рідній мові. Окремі елементи таких термінів відрізняються від компонентів еквівалента рідною мовою, наприклад: **candlestick chart** – **графік «японські свічки»** (використовується в технічному аналізі, відображує максимальну ціну, мінімальні ціну, ціну відкриття та ціну закриття, подібний до стовпчиккового графіку)[9].

Одним з найпоширеніших прийомів перекладу терміна є прийом транскодування. Транскодування – це побуквенна чи пофонемна передача вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу. До транскодування термінів перекладач звертається в тих випадках, коли в культурі і, зокрема, науці країни мови перекладу відсутнє відповідне поняття і відповідний перекладний еквівалент, а перекладач не може підібрати слово або слова в мові перекладу, які б адекватно передавали зміст поняття і відповідали вимогам до термінотворення. При перекладі транскодування звичайно супроводжується описовим перекладом, що подається в дужках: **warrant** – варрант (цінний папір, що дає його власникові право на купівлю деякої кількості акцій на певну майбутню дату за певною ціною) [9]. Оскільки при транскодуванні транскодоване слово має одне значення, то такий спосіб перекладу доцільно застосовувати в тих випадках, коли в мові перекладу необхідно створити чітко однозначний термін.

В. І. Карабан віділяє чотири види транскодування: 1) Транслітерація – передача графічної форми елемента вихідної мови літерами мови перекладу, наприклад: **deposit** – **депозит**; 2) Транскрибування – передача звукової форми елемента вихідної мови літерами мови перекладу: **diversification** – **диверсифікація**. Цьому способу перекладу властива така особливість при перекладі українською мовою, як передача в будь-якому випадку літери г, наприклад: **driver** – драй-

вер; 3) Змішане транскодування – переважно застосування транскрибування із елементами транслітерування, наприклад: **interface** – інтерфейс; **biplane** – біплан; 4) Адаптивне транскодування – це адаптація елемента вихідної мови до фонетичної або граматичної структури мови перекладу, наприклад: **euroyen** – євросна. Адаптивне транскодування є найпоширенішим типом цього способу перекладу. Це можна пояснити розбіжністю у фонетичній та граматичній структурах мов: англійська – переважно аналітична, українська – переважно синтетична. Тому, у деяких випадках переклад адаптується до фонетичної, а в інших – до граматичної структури української мови. Цьому способу перекладу притаманні наступні особливості: 1) використання в українській мові пом’якшення в кінці слова, яке відсутнє в англійському слові, наприклад: **module** – модуль; 2) наявність родового закінчення в мові перекладу, наприклад: **speculation** – спекуляція; 3) подвоєння приголосних між голосними не передається в українській мові [4, с. 282–283]. Особливої уваги вимагає переклад скорочених термінів, аббревіатур та акронімів, які також часто перекладаються за допомогою транскодування. Якоїсь певної закономірності щодо вибору між транскодуванням та перекладом повних форм відповідних скорочень, вочевидь, немає, однак слід зауважити, що існує тенденція до транскодування англійських широко вживаних скорочень, що позначають великі організації, агентства, об’єднання, організації тощо. Наприклад: **DJIA** – **Dow Jones Industrial Average** – **Доу Джонс Індустріальний Средній**; **NYSE** – **New York Stock Exchange** – **Нью-Йоркська Фондова Біржа** [9]. Транскодування як перекладацький прийом має велике значення для формування біржової терміносистеми мови перекладу, таким чином сприяючи розвитку даної галузі перекладу, а також створює умови для формування уніфікованої системи біржових термінів, тобто для формування єдиної глобальної термінологічної бази.

До прийомів, за допомогою яких здійснюється переклад термінологічних одиниць, можна також віднести такі міжмовні трансформації як: лексичні, лексико-семантичні та лексико-граматичні трансформації.

Основна вимога перекладу – максимально можлива міра його еквівалентності оригіналу як в плані семантико-структурної подібності, так і в плані потенційної дії на адресата. На практиці процес досягнення цієї еквівалентності найчастіше пов’язаний з деякими труднощами. Через певні відмінності між вихідною мовою та мовою перекладу не завжди можливий переклад за так званими «семантико-структурними паралелями». Іншими словами, далеко не завжди можливі «автоматичні» заміни одиниць тексту оригіналу одиницями вихідного тексту з одночасною реалізацією мети перекладу. В таких випадках мовний посередник вимушений прибгати до відступу від мовних паралелей, а іноді взагалі шукати інші способи для передачі змісту мови оригіналу засобами мови перекладу внаслідок відсутності в даному випадку таких паралелей між мовами – до таких відступів від паралелей відносяться перекладацькі трансформації [6, с. 20].

Я.Й. Рецкер, наприклад, виділяє сім різновидів лексичних трансформацій, хоча не завжди можна чітко класифікувати кожен приклад перекладу через переплетення категорій: 1) Диференціація значення. 2) Конкретизація значення. 3) Генералізація значення. 4) Смысловий розвиток. 5) Антонімічний переклад. 6) Цілісне перетворення. 7) Компенсація втрат в процесі перекладу [8, с. 86]. В свою чергу Л.С. Бархударов розглядає наступні випадки лексичних заміни: 1) конкретизація; 2) генералізація; 3) заміна слідства причиною і навпаки; 4) антонімічний переклад; 5) компенсація [1, с. 12].

При перекладі текстів англійської мови найчастіше використовуються наступні лексичні трансформації: диференціація та конкретизація. Поширеність прийомів диференціації і конкретизації при перекладі з англійської мови на українську мову пояснюється великою кількістю в англійській мові слів з широкою семантикою, яким немає прямої відповідності в українській мові. Йдеться про те, що одному слову в українській мові, що виражає ширше поняття, в англійській мові можуть відповідати два або декілька слів, кожне з яких виражає вужче, порівняно з українською мовою, поняття, тобто відноситься до більш обмеженого класу денотатів [6, с. 16]. Наприклад: Usually, there is a central location at least for record keeping, but trade is increasingly less linked to such a **physical place**, as modern markets are electronic networks, which gives them advantages of increased speed and reduced cost of transactions. – Як правило, існує центральне місце, принаймні для ведення обліку, але торгівля все менше і менше прив’язана до такого реального місця, оскільки сучасні ринки це електронні мережі, що надає їм переваги в пришвидшенні операцій і зниженні вартості угод [11].

Прийом генералізації. Генералізацією називається явище, зворотне конкретизації – заміна одиниці похідної мови, що має більше вузьке значення, одиницею мови перекладу з ширшим значенням. Наприклад: This guide **will go far beyond** answering the question, “What is stock?” – Цей посібник виходить далеко за рамки відповіді на питання: «Що таке акція?» [10]. Прийом смислового розвитку. Прийом смислового розвитку полягає в заміні словникової відповідності при перекладі контекстуальною, логічно пов’язаною з нею [6, с. 19]. Наприклад: You decide you need \$100,000 to get the business **off the ground** so you incorporate a new company. – Ви вирішили, що вам необхідно \$ 100 000, для того, щоб зрушити свій бізнес з мертвої точки, тож ви реєструєте нову компанію (оформлюєте юридичний статус компанії як корпорації) [11].

Антонімічний переклад. Під цією назвою в перекладацькій літературі відома широко поширена комплексна лексико-граматична заміна, суть якої полягає в трансформації ствердної конструкції на негативну або, навпаки, негативною на ствердну, що супроводжується заміною одного із слів речення похідної мови, що перекладається, антонімом в мові перекладу. Наприклад: The company is growing rapidly to the point that 20% + jumps in diluted EPS have **not been uncommon** over the past five years. – Компанія так швидко росте, що вже всі звикли до того, що розводнений прибуток на (просту) акцію регулярно зростає як мінімум на 20% протягом останніх п’яти років [11]. Прийом компенсації. Компенсація – це заміна непередаваного елемента оригіналу елементом іншого порядку в відповідності із загальним ідейно-художнім характером оригіналу і там, де це представляється зручним за умовами української мови [6, с. 24]. Наприклад: Building a **collection** of great companies that increase their dividends at a rate equal to or substantially in excess of inflation each year... – Формування певної кількості великих компаній, які щороку збільшують свої дивіденди в розмірі, що дорівнює, або суттєво перевищує рівень інфляції... [32].

До граматичних трансформацій при перекладі Я. Й. Рецкер відносить наступні: 1) Зміна порядку слів. 2) Зміна структури речення (повна і часткова). 3) Заміна частин мови і членів речення. 4) Додавання слів. 5) Опущення слів [8, с. 22]. В свою чергу, Л.С. Бархударов виділяє чотири основні граматичні трансформації: 1) перестановки; 2) заміни; 3) додавання; 4) опущення [1, с. 190].

Зазначено вище види трансформацій широко використовуються при перекладі англійських текстів біржової тематики. Розглянемо декілька найбільш поширених. Перестановка як вид перекладацької трансформації – це зміна розташування (порядку дотримання) мовних елементів в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Елементами, що можуть піддаватися перестановці, є зазвичай слова, словосполучення, частини складного речення і самостійні речення в тексті, наприклад: The Dividend Yield Formula Made Easy for Beginners – Навіть початківці можуть легко користуватися формулою дивідендної прибутковості [10]. Заміна – найбільш поширений і різноманітний вид перекладацької трансформації. В процесі перекладу заміни можуть піддаватися як граматичні одиниці – форми слів, частини мови, члени речення, типи

синтаксичного зв'язку та ін., так і лексичні одиниці, у зв'язку з чим можна говорити про граматичні і лексичні заміни. Наприклад: You've probably heard of the dividend investing strategy – buying shares of companies that pay good, **quality** dividends. – Ви, напевно, чули про стратегію інвестування дивідендів – придбання акцій компаній, які платять хороші, високі дивіденди [12]. Додавання припускає використання при перекладі додаткових слів, які не мають відповідностей в оригіналі. Наприклад: The share price may **move around wildly** as millions of investors throughout the world make decisions about how much they are willing to pay. – Ціна акцій може змінюватися з шаленою швидкістю, оскільки мільйони інвесторів у всьому світі приймають рішення про те, скільки вони готові платити [12]. Упущення припускається при перекладі деяких слів, наприклад артиклів або допоміжних дієслів. Наприклад: Comparing that \$3.24 to the purchase price instead of the market price, you can calculate **something known as** “dividend yield on cost”. – Порівнюючи ці \$ 3,24 з ціною покупки, а не з ринковою ціною, ви можете розраховувати дивідендну прибутковість за ціною [10].

Проаналізувавши все вищезазначене можна зробити висновок, що загалом терміни біржової тематики мають такі самі шляхи передачі з англійської мови на українську як і всі інші терміни. Головною проблемою перекладу цих термінів та термінів-словосполучень є їхня неоднозначність не тільки серед різних галузей науки але й всередині самого тексту. Точне значення терміну в даному випадку можна виявити лише за допомогою контексту та інших термінів, що пов'язані між собою у терміні-словосполученні.

Література:

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод: Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – М. : Международные отношения, 1975. – 240 с.
2. Борисова Л. И. Особенности перевода общеупотребительной и общенаучной лексики с английского языка на русский / Л. И. Борисова. – М. : ВЦП, 2000. – 171с.
3. Казакова Т. А. Практические основы перевода. English <=> Russian: учебное пособие / Т. А. Казакова. – СПб. : Издательство Союз, 2001. – 320 с. – (Серия «Изучаем иностранные языки»).
4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: навчальний посібник для ВНЗ / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 562 с.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 548 с.
6. Коломейцева Е. М. Лексические проблемы перевода с английского языка на русский: учебное пособие / Е. М. Коломейцева, М. Н. Макеева. – Тамбов : Издательство ТГТУ, 2004. – 92 с.
7. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Р. Валент, 2007. – 244 с.
8. Якобсон Р. О лингвистических аспектах перевода / Р. Якобсон // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – 1978. – С. 16–24.
9. АБВУУ Lingvo-online [Електронний режим доступу до словника]: www.lingvo.ua – АБВУУ Lingvo – електронні словари – Назва з екрану
10. Investing – Stock Market Investment News – CNN Money [Електронний режим доступу до статті] : <http://www.money.cnn.com> – Назва з екрану.
11. The Economist [Електронний режим доступу до статті] : <http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21644203-negative-interest-rates-do-not-seem-spur-inflation-or-growth-but-they-do-hurt?zid=295&ah=0bca374e65f2354d553956ea65f756e0> – Назва з екрану.
12. What an Exchange to Do? The Role of the Exchange in Evaluating Algorithms / Global Trading [Електронний режим доступу до статті] : <http://fixglobal.com/home/whats-an-exchange-to-do-the-role-of-the-exchange-in-evaluating-algorithms/> – Назва з екрану.

УДК 37.02:811.112.2

В. Білицька,

Національний технічний університет України «КПІ», м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ ЧАСУ, СТАНУ ТА СПОСОБУ ДІЇ У НІМЕЦЬКОМОВНИХ ТЕКСТАХ ВІДЕОРЕПОРТАЖІВ

Дана стаття – це короткий опис актуального для перекладознавства дослідження особливостей перекладу основних граматичних категорій часу, стану та способу дії з німецької на українську мову у текстах відеорепортажів. Зазначені цілі та методи дослідження направлені на виявлення та аналіз перекладацьких прийомів визначених окремих граматичних особливостей текстів відеорепортажів. Матеріалом даного дослідження стали тексти 10 німецькомовних відеорепортажів на актуальні в наш час суспільно-політичні теми з різних телепередач медіа-центру «Deutsche Welle», а також їх переклади на українську мову, виконані штатними перекладачами служби новин. Результати дослідження наведено відповідно до граматичних категорій. Аналіз проведений з двох ракурсів: з точки зору граматичних категорій та з точки зору граматичних прийомів перекладу. У результаті дослідження було виявлено, проаналізовано та систематизовано основні прийоми перекладу граматичних особливостей текстів відеорепортажів. До кожної категорії наводяться кількості та якісні характеристики з ілюстративними прикладами. З точки зору теорії та практики перекладу зазначаються можливі труднощі при перекладі текстів відеорепортажів суспільно-політичної тематики з німецької мови на українську мову.

Ключові слова: граматичні особливості, граматичні структури, граматики, відеорепортаж, суспільно-політичний текст, лінгвістичні дослідження.

TRANSLATION OF THE GRAMMATICAL CATEGORIES OF TIME, STATE AND MANNER OF ACTION IN THE GERMAN TEXTS OF VIDEO REPORTS

This article is a brief description of the actual for the theory of translation research of the characteristics of translation from German to Ukrainian of the basic grammatical categories of time, state and manner of action in the texts of video reports. These goals and methods are aimed at the identification and analysis of translation methods of the identified certain grammatical features of the video reports' texts. The materials used in the study were 10 German video reports' texts on actual, nowadays, social and political topics from a variety of telecasts of the media centre «Deutsche Welle», and their translations into Ukrainian made by in-house translators of the news service. The results of the study are given in accordance with the grammatical categories. The analysis was conducted from two points of view: in terms of grammatical categories and in terms of grammar translation methods.